

Competențele Profesorului în Școala Contemporană Europeană

Vergina MOGOȘAN*

Abstract

Lucrarea de față își propune să arate rezultatele cercetării întreprinse cu privire la competențele psihosociale ale profesorilor din învățământul preuniversitar în anul școlar 2018-2019, la un număr de 200 de profesori din 9 școli din România, nivel preuniversitar, urban și rural, în contextul transformărilor perpetue din educație, cu scopul de a descoperi posibilitățile de optimizare a sistemelor educaționale contemporane. Studiul experimental cognitiv privind competențele psihosociale ale cadrelor didactice a fost sistematizat într-un conținut, în baza identificării opiniei cadrelor didactice și, realizat prin anchetarea psihosocială. În acest context, ancheta psihosocială reprezintă o metodă activă de cercetare, aplicarea ei înseamnă implicit „acțiune socială”, proces de influență, instruire, educație. Caracterul activ al anchetei constă în aceea că, prin conținutul întrebărilor sale, ea atrage atenția subiecților investigați asupra problemelor supuse cercetării, cu acest prilej, faptele necunoscute sau parțial cunoscute pot deveni pe deplin cunoscute. Ancheta în investigația psihosocială a competențelor cadrului didactic a fost metoda descriptivă prin care am obținut idei, informații despre motivele dezvoltării personale.

Cuvinte cheie: profesor, competențe, educație, hibridizare, roluri, relații, comunicare, societate

1. Introducere

Necesitatea permanentizării educației a fost intuită începând cu clasicii pedagogiei universale însă caracteristicile societății contemporane impun prin însăși esența lor expansiunea cantitativă și calitativă a educației și multiplicarea situațiilor de învățare, dincolo de granițele spațio-temporale ale școlii, pe tot parcursul existenței individului (Jinga I, 2003).

Toate presiunile exercitate asupra sistemului educativ contribuie la modificarea rolului școlii: dintr-o instituție autonomă, relativ izolată, specializată exclusiv în transmiterea științei de carte, școala a devenit interfata în relația individ - societate, spațiul social specific în care se manifestă disfuncțiile și tensiunile societății și, prin aceasta, nodul central al prevenției/terapii acestora. Școala este prima instituție care îi confruntă pe elevi cu exigențele integrării socionormative și toate cercetările demonstrează convingător că modul în care se adaptează un copil la școala

* Vergina MOGOȘAN este doctorand la Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Chișinău, Moldova. E-mail: V.mogosan@yahoo.com

reprezinta principalul indicator predictiv cu privire la calitatea conduitei sale socioprofesionale ca adult (Cerghit, Bunescu, Crețu, 1982).

Toate marile teorii sociologice subliniaza importanta calitatii experientelor scolare în integrarea sociala a indivizilor, ceea ce argumenteaza interpretarea: scoala si problemele sociale reprezinta cele doua fete ale aceleiasi monede (Bîrzea, 1995).

2 Studiul experimental al competentelor psihosociale ale cadrului didactic

2.1 Esantionul cercetarii

Subiectii cercetarii au fost un numar de 200 de cadre didactice din judetul Gorj, România din mediul urban si mediul rural care predau la ciclul prescolar, primar si gimnazial in mediul urban la Liceul Tehnologic nr 2 Tg-Jiu, la Colegiul National „George Coșbuc” Motru, Școala Nr.1 Motru, iar in mediul rural Școala Gimnaziala Vagiulesti, Școala Gimnaziala „Prof Nicolae Caranda” Glogova, Școala Gimnaziala Slivilesti.

Subiectii cercetarii au fost profesori din mediul urban in numar de 78 (39%) iar din mediul rural 122 (61%) dupa cum urmeaza:

1. Orasul Tg-Jiu- 21 de profesori de liceu (10,5%);
2. Orasul Timișoara -1 profesor invatamant prescolar (0,5%)
3. Orasul. Motru-55 de profesori de gimnaziu si liceu (27,5%);
4. Orasul Rovinari-1 profesor de gimnaziu si liceu (0,5%);
5. Comuna Vagiulesti-36 profesori invatamant prescolar, primar, gimnaziu si liceu (18%);
6. Comuna Catune-21 profesori invatamant prescolar, primar, gimnaziu si liceu (10,5%);
7. Comuna Glogova-29 profesori invatamant prescolar, primar, gimnaziu si liceu (14,5%);
8. Comuna Slivilesti-27 profesori invatamant prescolar, primar, gimnaziu si liceu (13,5%);
9. Comuna Crainici-9 profesori invatamant prescolar, primar, gimnaziu si liceu (4,5%).

Dintre acestia 131 (65,5%) sunt femei si 69 (34,5%) sunt barbati

2.2. Repartizarea respondentilor dupa mediul social

La experiment au participat un număr de 131 de femei(65,5%) și 69 de bărbați(34,5%) dintre care un număr de 47 de femei și 31 de bărbați din mediul urban(39%) și 84 de femei și 38 de bărbați din mediul rural (61%).

Tabel 1. Repartizarea respondentilor dupa mediul social

MEDIUL	URBAN		RURAL		TOTAL
Nr. resp.	78		122		200
Procent	39 %		61 %		100 %
Sex	FEMEI	BARBATI	FEMEI	BARBATI	
Nr. resp.	47	31	84	38	
Procent	60,25 %	39,75 %	68,85%	31,15 %	

Sursa: Elaborat de autor în urma centralizării respondeților după mediul social.

2.3. Repartizarea respondentilor dupa varsta

Respondenții cu vârsta între 20-29 de ani au participat în număr de 16 (8%), dintre care 11 femei și 5 bărbați; cu vârsta între 30-39 de ani 38(19%), dintre care 23 de femei și 15 bărbați; cu vârsta între 40-49 de ani 69 de persoane (34,5%), dintre care 61 de femei și 8 bărbați; cu vârsta între 50-59 de ani 34 de persoane (17%), dintre care 25 de femei și 9 bărbați; cu vârsta între 60-65 de ani 43 de persoane (21,5%), dintre care 11 femei și 32 de bărbați.

Tabel 2. Repartizarea respondentilor dupa varsta

Etapa	20-29 ani		30-39 ani		40-49 ani		50-59 ani		60-65 ani		TOTAL
Nr. resp	16		38		69		34		43		200
Procent	8 %		19 %		34,50 %		17 %		21,50 %		100 %
Sex	F	B	F	B	F	B	F	B	F	B	
Nr. resp	11	5	23	15	61	8	25	9	11	32	200
Procent	68,75	31,25	60,53	39,47	88,40	11,60	73,53	26,47	25,59	74,41	

Sursa: Elaborat de autor în urma centralizării respondeților după vârstă.

2.4. Repartizarea respondentilor dupa vechimea in invatamant

Respondenții au următoarele grade didactice: debutant 16 persoane (8%), dintre care 9 femei și 7 bărbați; gradul definitiv 27 de persoane (13,5%), dintre care 19 femei și 8 bărbați; gradul didactic II 57 de persoane (28,5%), dintre care 45 femei și 12 bărbați; gradul didactic I 100 de persoane (50%) dintre care 58 femei și 42 bărbați, niciun respondent cu doctorat.

Tabel 3. Repartizarea respondentilor dupa grade didactice

Gradul didactic	Debutant		Definitiv		Gradul didactic II		Gradul didactic I		Doctorat	TOTAL
Nr.resp	16		27		57		100		0	200
Procent	8 %		13,50%		28,50%		50%		0	100 %
Sex	F	B	F	B	F	B	F	B		
Nr.resp	9	7	19	8	45	12	58	42		200
Procent	56,25 %	43,75 %	70,38 %	29,62 %	78,95 %	21,05 %	58 %	42 %		

Sursa:Elaborat de autor în urma centralizării respondeților după grade didactice

3 Interpretarea chestionarelor

3.1. Determinarea capacității de a stabili relații cu elevii și colegii

Acest chestionar măsoară modul în care profesorii chestionați relaționează cu colegii, dar și cu celelalte persoane implicate în actul didactic: elevi, părinți, echipa managerială, personal nedidactic, autorități locale și alți membri ai comunității. Întrebările curpinse aici nu pot fi clasificate în întrebări bune sau rele, ci doar solicită un răspuns sincer din partea subiecților. Analiza rezultatelor ne va ajuta să gândim o strategie de optimizare a coeziunii de grup, ceea ce va conduce la sporirea nivelului de performanță didactică. În urma interpretării rezultatelor au reieșit următoarele :

- 14,5 % dintre profesori manifestă într-o foarte mică măsură inițiativa, acuratețe în informațiile predate elevilor, creativitate, abilități de comunicare și colaborare, logică,abilități de utilizare a unor strategii didactice moderne,au relații deficitare cu colegii, elevii, părinții, echipa managerială, personalul nedidactic, autoritățile locale și alți membri ai comunității. Subiecții nu se justifică bine argumentat la criticile colegilor, elevilor, părinților, echipa managerială, personal nedidactic, autorități locale și alți membri ai comunității. Aceștia demonstrează într-o foarte mică măsură că au toleranță față de greșelile celorlalți,fiind aroganți , etichetând atât elevii cât și părinții, echipa managerială, personalul nedidactic, autoritățile locale și alți membri ai comunității.

-50% dintre profesori manifestă într-o mică măsură inițiativa, acuratețe în informațiile predate elevilor, creativitate, abilități de comunicare și colaborare, logică,abilități de utilizare a unor strategii didactice moderne,au relații adecvate într-o mai mică măsură cu colegii, elevii, părinții, echipa

managerială, personalul nedidactic, autoritățile locale și alți membri ai comunității. Subiecții nu se justifică bine argumentat la criticile colegilor, elevilor, părinților, echipa managerială, personal nedidactic, autorități locale și alți membri ai comunității. Aceștia demonstrează într-o mică măsură că au toleranță față de greșelile celorlalți, fiind aroganți, etichetând atât elevii cât și părinții, echipa managerială, personalul nedidactic, autoritățile locale și alți membri ai comunității.

-34,5% dintre profesorii manifestă într-o mare măsură inițiativă, acuratețe în informațiile predate elevilor, creativitate, abilități de comunicare și colaborare, logică, abilități de utilizare a unor strategii didactice moderne, au relații bune atât cu colegii cât și cu elevii, părinții, echipa managerială, personalul nedidactic, autoritățile locale și alți membri ai comunității. Subiecții se justifică bine argumentat la criticile colegilor, elevilor, părinților, echipa managerială, personal nedidactic, autorități locale și alți membri ai comunității. Aceștia demonstrează într-o mare măsură că au toleranță față de greșelile celorlalți, nefiind aroganți, neetichetând atât elevii cât și părinții, echipa managerială, personalul nedidactic, autoritățile locale și alți membri ai comunității. Se observă că profesorii care au obținut procentaje scăzute sunt în majoritate tineri, dar și profesori singuri sau divorțați. În contextul hibridizării educației profesorii trebuie să stabilească cu ușurință relații cu ceilalți.

Tabel 4. Determinarea capacității de a stabili relații cu elevii și colegii

Secțiunea	Nr. femei	Nr. barbati	Total	Procent %
Avansat punctaj de la 9 la 10	50	21	71	35.5%
Mediu punctaj de la 5 la 8):	71	29	100	50%
Scazut punctaj de la 0 la 4	10	19	29	14.5%

Sursa: Elaborat de autor în urma centralizării răspunșilor participanți la testul „Capacitatea de a stabili relații cu elevii și colegii”

Se observă că profesorii care au obținut procentaje scăzute sunt în majoritate tineri, dar și profesori singuri sau divorțați. În contextul hibridizării educației profesorii trebuie să stabilească cu ușurință relații cu ceilalți.

3.2. Determinarea capacității de adaptare la roluri diverse

Acest chestionar măsoară modul în care profesorii chestionați se pot adapta la diverse roluri în condițiile hibridizării educației. Subiecții au fost rugați să răspunda prin încercuirea răspunsului/răspunșurilor care li se pare potrivit profilului lor. În cazul capacității de adaptare la roluri diverse, conform grilei de interpretare, dominant apare tipul pragmatic, 70% dintre respondenți un număr de 97 de femei și un număr de 43 de bărbați, pentru că majoritatea profesorilor au experiență didactică dintre care 2/3 sunt femei și doar 1/3 sunt bărbați pentru că femeile sunt obișnuite să găsească cea mai bună metodă de a rezolva problemele, de la ele așteptându-se mai multă eficiență.

Tipul coordonator ocupă 12,5%, un nr de 13 femei și 12 bărbați, urmat de tipul evaluator 6%, 10 femei și 2 bărbați, , tipul dominator 4% un nr de 1 femeie și 7 bărbați ,tipul comunicator 3,5% un nr de 3 femei și 4 bărbați, tipul perfecționist și colaborator cu câte 1,5% ,un nr de 3 femei și 0 bărbați. Tipul creator ocupă doar 2% respectiv 1 femeie și un bărbat. Dar în condițiile hibridizării educației pe lângă celelalte tipuri predominante se cere și tipul de profesor creator care este sensibil față de frumos, cu o foarte bună capacitate de analiză, manifestă o imaginație de nivel superior.

Tabel 5. Stabilirea secțiunii în funcție de procentul exprimat: „ Capacitatea de adaptare la roluri diverse”

Secțiunea	Nr. femei	Nr. bărbați	Total	Procent %
Perfecționist	3	0	3	1,50 %
Dominator	1	7	8	4 %
Coordonator	13	12	25	12,50 %
Creator	1	1	2	1 %
Comunicator	3	4	7	3,50 %
Evaluator	10	2	12	6 %
Pragmatic	97	43	140	70 %
Colaborator	3	0	3	1,50 %
Total	131 F	69 B	200	100 %

Sursă:Elaborat de autor în urmă centralizării rezultatelor respondeților participanți la testul „ Capacitatea de adaptare la roluri diverse”

3.3. Determinarea nivelului de inteligență emoțională

Acest test măsoară nivelul de inteligență emoțională a profesorilor chestionați. Întrebările curpinse aici nu pot fi clasificate în întrebări bune sau rele, ci doar solicită un răspuns sincer din partea subiecților.În urmă interpretării rezultatelor s-a observat că :

-31,5 dintre respondenți (39 femei și 24 de bărbați) dovedesc într-o mare măsură aptitudini potențialeinnăscute: sensibilitate emoțională, memorie emoțională,capacitateade procesare emoțională și capacitatea de învățare emoțională. aptitudinea de a identifica, evalua și controla propriile emoții dar și pe cele ale persoanelor din jur,au o capacitate mare de autocunoaștere cunoaște și de a-i cunoaște și înțelege pe ceilalți;

-58% dintre profesori (77 de femei,39 de barbăți) dovedesc într-o mică măsură aptitudini potențialeinnăscute: sensibilitate emoțională, memorie emoțională,capacitateade procesare emoțională și capacitatea de învățare emoțională. aptitudinea de a identifica, evalua și controla propriile emoții dar și pe cele ale persoanelor din jur,au o capacitate mică de autocunoaștere cunoaște și de a-i cunoaște și înțelege pe ceilalți;

-10,5% dintre profesori (15 femei,6 barbăți) dintre profesori dovedesc într-o foarte mică măsură aptitudini potențiale înăscute: sensibilitate emoțională, memorie emoțională, capacitatea

de procesare emoțională și capacitatea de învățare emoțională. aptitudinea de a identifica, evalua și controla propriile emoții dar și pe cele ale persoanelor din jur, au o capacitate foarte mică de autocunoaștere și de a-i cunoaște și înțelege pe ceilalți.

Tabel 6. Stabilirea secțiunii în funcție de procentul exprimat: „Determinarea nivelului de inteligență emoțională ”

Secțiunea	Nr. femei	Nr. bărbați	Total	Procent %
avansat	39	24	63	31,5%
mediu	77	39	116	58 %
scăzut	15	6	21	10,5%
total	131 F	69 B	200	100 %

Sursă: Elaborat de autor în urmă centralizării rezultatelor respondenților participanți la testul „Determinarea nivelului de inteligență emoțională ”

3.4. Determinarea capacității de a lucra în echipă

Acest test măsoară capacitatea de a lucra în echipă. Întrebările curpinse aici nu pot fi clasificate în întrebări bune sau rele, ci doar solicită un răspuns sincer din partea subiecților. Analiza rezultatelor ne va ajuta să gândim o strategie de optimizare a coeziunii de grup, ceea ce va conduce la sporirea nivelului de performanță didactică. În urma interpretării rezultatelor s-a observat că :

-29% dintre profesorii își dau în mare măsură seama că lucrul cu oamenii la locul de muncă este important și încearcă să colaboreze cu colegii în mare măsură, în timp ce își rezolvă problemele. Stăpânesc în mare măsură competențe de comunicare cu oamenii;

- 60,5% dintre profesori își dau în mică măsură seama că lucrul cu oamenii la locul de muncă este important și încearcă să colaboreze cu colegii într-o mică măsură, în timp ce își rezolvă problemele. Stăpânesc în mică măsură competențe de comunicare cu oamenii;

- 10,5 % dintre profesorii își dau în foarte mică măsură seama că lucrul cu oamenii la locul de muncă este important și nu încearcă să colaboreze cu colegii, în timp ce își rezolvă problemele. Stăpânesc în foarte mică măsură competențe de comunicare cu oamenii.

Tabel 6. Stabilirea secțiunii în funcție de procentul exprimat: „Capacitatea de a lucra în echipă”

Secțiunea	Nr. femei	Nr. bărbați	Total	Procent %
avansat	37	21	58	29,00%
mediu	80	41	121	60.5%
scăzut	14	7	21	10,50%

Sursă:Elaborat de autor în urmă centralizării rezultatelor respondeților participanți la testul „, Capacitatea de a lucra în echipă”

3.5. Determinarea capacității de comunicare

Chestionarul de mai jos ne ajută să obținem o imagine mai clară legată de eficiență propriului stil de comunicare și ce anume ar profesorii ar trebui să aibă în vedere pentru îmbunătățirea acestuia.Comunicarea este esențială, fundamentală pentru viața personală și socială a fiecăruia dintre noi. Comunicarea este un proces activ de transmitere și recepționare de informații. A comunica înseamnă a utiliza un ansamblu de metode: “să vorbești, să-ți modulezi intonația, să te comporți într-un anumit fel, să adopți o mimică, gesturi și atitudini specifice, să pregătești acțiuni combinate, să acționezi asupra elementelor mediului înconjurător... totul pentru a rezolva, cât mai bine cu putință, o problemă legată de un fapt de viață.S-a constatat că:

- 31,5% dintre profesori înțelege foarte bine rolul de comunicator, și atunci când trimite mesaje, și când le primește. Anticipază problemele și alege cele mai bune modalități de a comunica. Oamenii îi respectă pentru aptitudinea lor de a comunica foarte bine și le apreciază calitățile de ascultător;

-57,5% sunt comunicatori capabili, însă uneori întâmpină probleme de comunicare. Trebuie să acorde timp că să se gandească cum să abordeze comunicarea și să se concentreze asupra felului cum să primească mesaje în mod eficient, la fel de mult că și cum să le trimită. Acest lucru îl va ajuta să își îmbunătățească abilitățile de comunicare;

-11% dintre profesori nu se exprimă clar și, posibil, nu interpretează corect mesajele primite. Trebuie să acorde puțină atenție la comunicare, care poate să-i ajute să fie mult mai eficient la muncă și să se bucure de relațiile colegiale.

Tabel 7. Stabilirea secțiunii în funcție de procentul exprimat: „, Capacitatea de comunicare ’

Secțiunea	Nr. femei	Nr. bărbați	Total	Procent %
avansat	50	13	63	31,5%
mediu	69	46	115	57,5 %
scăzut	12	10	22	11%
Total	131 F	69 B	200	100 %

Sursă:Elaborat de autor în urmă centralizării rezultatelor respondeților participanți la testul „, Capacitatea de comunicare ”

3.6. Determinarea nivelului stimei de sine

Acest chestionar măsoară modul în care profesorii își cunosc valoarea personală. Întrebările curprinse aici nu pot fi clasificate în întrebări bune sau rele, ci doar solicită un răspuns sincer din partea subiecților. Chestionarul de mai jos își propune să le ofere o indicație despre nivelul stimei de sine. Această scală a fost elaborată inițial pentru a măsura sentimentul global al valorii personale și autoacceptării.

În urmă interpretării rezultatelor s-a dovedit că:

-27,5% dintre profesorii (36 femei și 19 bărbați) afirmă că sunt mulțumiți de ei într-o mare măsură, rareori se gândesc că nu valorează nimic, cred în mare măsură despre ei că au o serie de calități bune, sunt capabili să facă lucrurile la fel de bine ca ceilalți, nu cred despre ei că sunt persoane ratate, au mare încredere în ei și o părere pozitivă despre ei înșiși;

-59% dintre profesorii (82 femei și 36 bărbați) afirmă într-o mică măsură că sunt mulțumiți de ei, de multe ori se gândesc că nu valorează nimic, de multe ori cred despre ei că nu au o serie de calități bune, rareori sunt capabili să facă lucrurile la fel de bine ca ceilalți, cred despre ei că sunt persoane ratate, de multe ori ar vrea să aibă mai multă încredere în ei și o părere pozitivă despre ei înșiși;

-13,5% dintre profesori (13 femei și 14 bărbați) afirmă într-o foarte mică măsură că sunt mulțumiți de ei, deseori se gândesc că nu valorează nimic, cred despre ei că rareori au o serie de calități bune, rareori sunt capabili să facă lucrurile la fel de bine ca ceilalți, deseori cred despre ei că sunt persoane ratate, de foarte multe ori ar vrea să aibă mai multă încredere în ei și o părere pozitivă despre ei înșiși.

Tabel 8. Stabilirea secțiunii în funcție de procentul exprimat: „Stima de sine”

Secțiunea	Nr. Femei	Nr. arbate	Total	Procent %
avansat	36	19	55	27.5%
mediu	82	36	118	59%
scăzut	13	14	27	13.5%

Sursă: Elaborat de autor în urmă centralizării rezultatelor respondeților participanți la testul „Stimă de sine”

6. Concluzii

Într-o societate în continuă transformare, în condițiile globalizării și a hibridizării educației avem nevoie de cadre didactice mobile, constructive, morale, capabile pentru colaborare,

responsabile pentru viitor, deci formarea continuă/dezvoltarea va crea premise favorabile cadrelor didactice pentru a fi utile societății și sie înseși.

După cum menționează M. Zlate, nivelul de dezvoltare al Eului, conceput în prezent ca un organizator al cunoașterii și ca reglator al conduitei, ce dispune de o puternică bază afectiv – motivațională, va redirecționa evoluția persoanei spre o motivare personală în profesia didactică (Zlate M.,2002).

Cadrele didactice cu valori medii mai înalte la variabilele automotivare, autoeficacitate și maturitate emoțională sunt persoane cu vârsta cuprinsă între 36-45 de ani și 46-56 de ani.

În opinia noastră, aceasta se datorează faptului că la aceste perioade de vârstă oamenii au performanțe profesionale înalte, ceea ce le asigură un echilibru personal și profesional.

Vârstele la care am constatat valori medii mai joase la variabilele menționate au fost cadrele didactice cu vârsta cuprinsă între 23-35 de ani și cadrele didactice cu vârsta peste 57 de ani. Credem că persoanele de 23-35 de ani au nevoie de o atitudine de consolidare a viziunilor pozitive față de profesia didactică, schimbare, de o adaptare profesională complexă. Cadrele didactice cu vârsta peste 57 de ani au nevoie de condiții pozitive afectiv – motivaționale în pragul crizei pensionării, totodată la ei am observat și inflexibilitate la schimbare și dominație de viziuni stereotipice.

T. Callo susține că viitorul educației depinde de evoluția educației adulților. Numai printr-un studiu continuu și printr-un proces permanent, numai printr-o atitudine de reconsiderare față de sine însuși, față de cunoștințele și experiența proprie, poate cineva să speră să obțină rezultatul dorit(Callo T.,2014) .

Iar formarea continuă a adulților, componenta învățării pe tot parcursul vieții, care asigură accesul la știință, informare, cultură, în vederea adaptării flexibile a individului la noile realități socioeconomice în permanentă schimbare și în scopul dezvoltării competențelor necesare pentru activitatea profesională și socială, este foarte importantă.

Prin urmare, dezvoltarea personală a cadrului didactic desemnează o realitate psihosocială prin învățarea și educația adulților, prin dezvoltarea competențelor și se manifestă diferențiat, în funcție de particularitățile de vârstă și profesionale ale persoanei. Dezvoltarea personală este procesul personal și continuu, prin care ne schimbăm în mai bine pe noi înșine, cu fiecare zi. Nu ne-am născut perfecți și nici învățați, putem însă să depunem un efort pentru a dobândi autocunoaștere, abilități și comportamente noi, pentru că viața noastră personală și profesională să fie mai implinită.

Dezvoltarea personală a fiecărui individ depinde în mare măsură de conștientizarea și identifi carea acelor nevoi (informații, abilități, competențe) care vor conduce spre atingerea scopului. Atingerea scopului și a obiectivelor depinde în mare măsură de resursele de care dispunem (timp, bani, cunoștințe, abilități, etc) și mai ales de motivația necesară. Dezvoltarea personală este un proces desfășurat de-a lungul vieții. Este o cale de a ne evalua abilitățile noastre, luând în considerare scopul nostru în viață și obiectivele pe care le-am stabilit, în vederea realizării și maximizării potențialului nostru. Primul pas în dezvoltarea personală o reprezintă autocunoașterea. Apoi să definim exact ce anume dorim să îmbunătățim, poate nu știm cum să ne stabilim obiectivele, poate avem o imagine nu tocmai bună despre noi înșine și asta ne ține pe loc, poate

avem niște convingeri care sună a piedici sau poate comunicarea e deficitară. Important este să ne fie foarte clar zona în care dorim să creștem și apoi să vedem cum putem schimba situația.

Dezvoltarea personală este o urmărire conștientă a unei „creșteri” personale prin extinderea conștiinței de sine, a cunoașterii și a îmbunătățirii permanente a abilităților personale. În urma autocunoașterii putem la rândul nostru să îi ajutăm pe elevii noștri să se dezvolte. Ne propunem ca în anul școlar 2019-2020 să implementăm un program de dezvoltare personală a competențelor cadrelor didactice care au făcut obiectul cercetării.

Referințe:

- Abric J. Psihologia comunicării: teorie și metode. Iași: Polirom, 2002.
- Albu E. Psihologia vârstelor. Târgu-Mureș: Departamentul I.F.R.D., 2007.
- Andrițchi V. Metodologia managementului resurselor umane în instituția școlară. Chișinău: Editura Print-Caro SRL, 2009.
- Baxan I. A fi profesor în tranziție de la totalitarism la democrație. Chișinău: Centrul editorial al Universității Pedagogice de Stat „I.Creangă” 2002.
- Bârzea C. Arta și știința educației. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1995.
- Callo T. Educația permanentă ca factor al schimbării. În: Perspectiva axiologică asupra educației în schimbare. Chișinău: Editura Print Caro, 2011
- Cerghit I. Bunescu V, Crețu E., Pedagogie școlară-București, Editura Didactică și Pedagogică, 1982.
- Csikszentmihaly M. Flux. Psihologia fericirii. București: Editura Humanitas, 2015.
- Dafinoiu I. Elemente de psihoterapie integrativă. Iași: Polirom, 2007. 23
- Dafinoiu I. Mecanisme și strategii ale persuasiunii. În: Neculau A. (coord.) Psihologia socială. Aspecte contemporane. Iași: Editura Polirom, 1996
- Iluț P. Sinele și cunoașterea lui. Teme actuale de psihosociologie. Iași: Editura Polirom, 2001.
- Jinga I. Educația în viața cotidiană. București. Editura Didactică și Pedagogică, 2005.
- Joița E. Formarea pedagogică a profesorului. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2007.
- Jung C. Psihologia individuală și socială. În: Antologia Puterea sufletului, vol.3, București: Editura Anima, 1994.
- Keller J. Atitudinea este totul. București: Editura Curtea Veche, 2014.
- Mitrofan L.(coord.) Dezvoltarea personală – competență universitară transversală, o nouă paradigmă educațională, cap. 1-2. București: Editura Universitară, 2007.
- Mitrofan N. Aptitudinea pedagogică și eficiența instructiv-educativă. În: Revista de pedagogie, 1986, nr. 7,
- Neculau A. Educația adulților. Iași: Editura Polirom, 2004.
- Neculau A. O perspectivă psihologică asupra schimbării. În: Neculau A. (coord.) Psihologia socială. Aspecte contemporane. Iași: Editura Polirom

Pânișoară G., Pânișoară Î. Motivația pentru cariera didactică. București: Editura Universității din București, 2010.

Zlate M. Eul și personalitatea. București: Editura Trei, 2002.

Zlate M. Fundamentele psihologiei. București: Editura Universitară, 2006.

Rethinking education for a global, transcultural world. Information. age publishing,INC. Charlotte,NC, 2015

Suarez-Orozco, M.M.; Sattin C; Wanted Global citizens.Educational Leadership, Association for Supervision and Curriculum development-Nr.64

<http://legeaz.net/legea-educatiei-nationale-1-2011/art-241-> accesat în 16.12.2018;

<http://legeaz.net/legea-> accesat în 08.09.2018

<http://www.edu.ro/index.php/base/frontpage> - accesat în 12.10.2018